

Eqe qyol, e tq'ojaq'ojal qwi', e tixti chi u'l

A aq'untl lo'n ma kub'
kyb'inchan jun k'loj k'wal
tu'n mi' ku naja qyol ikx
tu'n qxnaq'tzan to
chukchaqx tumel

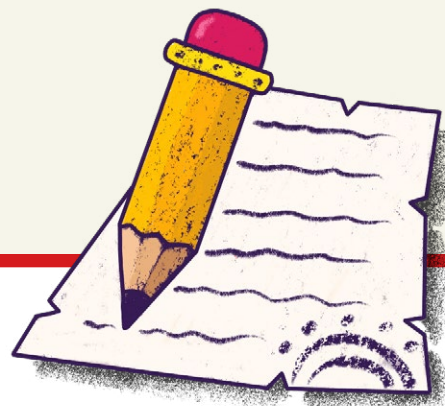
Jun tilb'ilal b'inchaj tu'n Gaspar Tomas, jun xjal n-nonin
kyuk'el q'il twitz aq'untl ikx n-yolin to Qanjob'al

Yadira Lemus Milián

**Tnejil Kloj CTB
Ajxnaq'tzal**

TAJLAL TAB'Q'I
10 ab'q'i

Q'ajb'ile tun tkub' qaq'pune qaqune
kyuk'ele tib'aj xnaq'tzb'il a xb'an tuk'el
kyonb'il jun k'loj wnaq, e te Centro Tecnológico toj Kab'e Yol,
jaxnaq'tzb'il te Tucur'u, Tnam Te Paxil.

Kyxol xnaq'tzanjtz tb'anil kynab'l ikx tb'anil kyb'inchb'en to CBT, ti'
jun ku'xun tzmaxix n-ok tzyet jun tb'e te ajtz'ib'il atzun jalo qajb'ile
tu'n txi qq'one jun oklenj te: a tb'i Yadira Lemus Milián. A t-xim ikx
jni tk'ujlalil ti tu'n xi nyek'na ti'j pakab', laj xb'a ttz'ib'an ikx ti junjun
tilb'ilal xkub' tb'inchan tu'n tb'an aq'untl lu, a tb'inchb'en in nok te
jun tb'anel yek'b'il ti'j t-xjalil, tyol ikx ti tanq'ib'l q'eqchi'.

PAKAB' TUK'EL TILB'ILAL

Aj q'anl te Yol

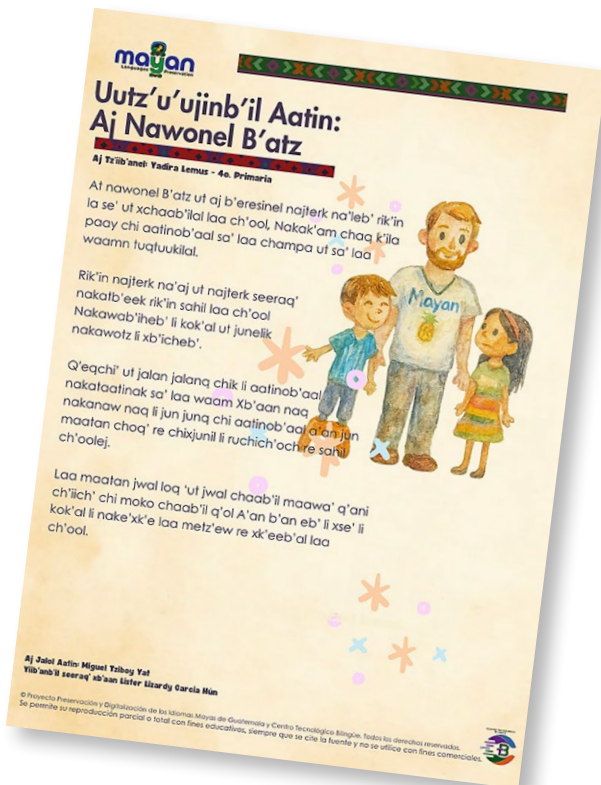
Junx kyuk'el txqantl
ajxnaq'tzanjtz to CTB, a
Yadira ma kub' taq'pun, ma
kub' ttz'ib'an t-xim ikx ma kub'
tb'inchan tilb'ilal cha'q junjun
b'ib'il, pakab'. A tzu majx n-pon
ti tanmi chaj a tb'i "A q'anal te
Yol" xi n-yolina tib'aj jun chan
b'ownaq in pon toj kytanam
n-xi tman kye k'wal qa tb'anil
qe yol ikx n-chex t-xmoxon tu'n
tok kyq'o'n toklen.

A TAJB'IL TO JTE Q'IJTL

*Tu'n tok te q'anal kye txkup
ikx tu'n kloj*

A Yadira tajb'il tu'n tok te q'anal kye
txkup ikx tu'n tjaw tjqo'n jun ja kye
txkup n-chi b'et to b'e. N-tq'aman qa
tu'n tpaj maq aq'until lo'n matx tz'okx
q'o'n to twi' qa a ti tu'n tok tilil tu'n ikx
matxi txi' tyekun jun tb'eyil a tajb'il,
ikx tu'n t-xnaq'tzan, tu'n tyolin tojx
tyol a q'eqchi', jalo n-xi tq'on jun ab'q'il
chjonte te Mila, te Dr Wiston ikx te maq
aq'until tu'n onb'il ntzaj tq'on te ikx kye
ttanam, tu'n tpaj onb'il lu nela kynik'
txqantl xjal qa tb'anil kyanq'ib'l maya.

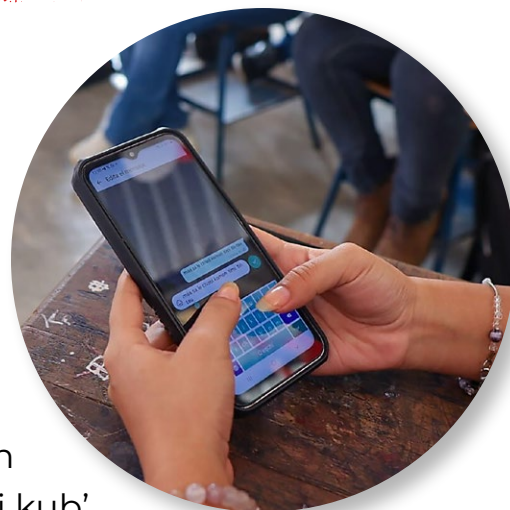
Toj q'jaxnaq'tzb'ile, eju xnaq'tzanjtz in el kynik'
qa aju b'ib'il tib'aj kychwinqlal nim toklen.
Eju ajxnaq'tzajtz nya naq in chi xnaq'tzan ti'
kyanq'ib'il, ti'j kyyok, ikx in chi witzk'an tu'n
txi b'in tq'ojq'ojal kywi'. A tk'ujlalil tuk'el xim
ti'j xnaq'tzb'il in xi tnik'un kye tu'n tel kynik'
ikx tu'n tok qe ky-k'uj, ikx tu'n tten jun ttxolil
kyu'n xnaq'tzanjtz ti'j kyanq'ib'l.

Xnaq'tzb'il ikx u'j te laj

Q'O QE AQ'UNAN TE AMB'IL TZUL

Eju xnaq'tzantz kyyuk'el aq'unal in ajb'en ak'aj tecnología kyu'n

To Jaxnaq'tzb'il toj kab'e yol, e xnaq'tzanjtz in jaw kynimal ikx in chi tzalaj ti'j kyol Q'eqchi' chjonte te jun amb'il xi q'on kye tu'n tkub' kytz'ib'an txqan laj. E xnaq'tzanjtz lu nimxi pakab', laj, b'otz laj kub' kytz'ib'aj atzu majx n-yek'un ti kyaq'un qa nimxix kyk'uj ti'j kyjaxjalil, kyanq'ib'l ikx ti'j tq'inumal tx'otx ja najliqeya. Atzu junjun txaq u'j majx n-tyek'un jni tipumal tnab' jun xjal tu'n tb'inchaj jun tixti, jnin tk'ulalil in ok txo'n ikx qa in laqxix tanmi ti'j tyol.

Tuk'el mujb'ab'il te aq'unb'il te tz'ib'il mayas Q'eqchi', kub'ni b'incham tu maq aq'untl tib'aj tchwinqlal yol mayas, e xnaq'tzanjtz ma tz'ajb'en kyun tu'n ktz'ib'an to kyyol a tz'ib'il lu qan junjun techal kytechtz'ib' tu'n, atzun qa miwtl nya aq'unb'ilju stz'a'jb'en kyu'n kwestuwtlo xb'anta kyaq'un qu'n nim tixti min qan tu juntl aq'unb'il. A aq'unb'il lu nya okx n-xi tyek'un tu'n tel kynik' ti yol, tu'n knq'et tu'n ktz'ib'an ti'j, ikx ax jun tu'n tok tipumal, tjaw kynimam tu'ntzu mi kub' naja ikx tu'n tpon kanun kyu'n to junjun plajtl.

Txol yol ti'j glifo: Txqan aq'unb'il te tz'ib'il

E CHI KAYI'N TIXTI KB'AJEL TO JTE Q'IJTL

A tixti tzun kanun ti q'aa'qunane xb'ant junx

In q'o tzalaje tu'n mojb'ab'il xb'aj
qxole tuk'el Jaxna'qtb'il toj Kab'e
Yol. A ky-xim tu'n tb'inchet jun tixti
tuk'el tk'ujlalil so'k kyq'on xnaq'tzanjtz
ti'j junjun laj to Q'eqchi' ikx ti'j u'j te
aq'unb'il n-xi kyyek'un qa xawankuxix
kyb'e q'in, nya oq'ekxku to jaxnaq'tzb'il
lu, ikx ex juntl txqan jaxnaq'tzb'il kye
kyyol quwnaqil.

In jaw ch'iyxi mujb'ab'il lo'n kxole, nin
tzalajsb'il nqnane kyt'uk xnaq'tzaj
kyt'uk xnaq'tzanjtz, ikx n-xi qq'uqb'ane
kyk'uj tu'n tkub' kytz'ib'an txqantl
kylim, maqa tu'n tjaw kynab'len
txqantl tumen se'n tu'n kxi b'ina lex
twitz tx'otx'. In q'oninchaq qib'e kyuk'el
tu'n tjet txqantl tb'eyil kyanq'ib'l
Q'eqchi'. Wixuwl qajye tu'n tpoq'chaj
aq'untl lo'n.

Txol yol se'n kayi'n glifo: wutz

EQE QYOL, E TQ'OJQ'OJAL QWI', E TIXTI CHI U'L

A junjun yol in kub' tz'ib'an, n-xi q'man, njaw
u'jin jun nin oklenj nxi qq'on kye qyol. Aq'oye
kyu'qel te CBT in xi qq'one jun amb'il kye
xnaq'tzal ikx kye xnaq'tzanjtz tu'n kyaq'unan
junx tu'n tok toklen kyol qumx tzun to amb'il lu
ma chi ok qchq'one ximan ikx tu'n kytz'ib'an.

ALO'N A KYXIM JUNJUN Q-AJXNAQ'TZALYE TI'J MAQ AQ'UNTL XB'ANT

**Aya ajxnaq'tzal, ¿Ti ch'ixpub'l
n-xi tkayi'na xkyej tq'on maq
aq'untl lu ti'j t-xnaq'tzb'il te
xnaq'tzanjtz?**

A Maq aq'untl lu nim matx
tz'onina kyi'j k'wal. Matxi chi
pitzk'aj qa iltij tu'n kyyol to kyol,
a Q'eqchi', ikx to tkab' yol, a kyyol
mos, ikx matxi tz'oninke
tu'n tb'an kytz'ib'an ikx
tu'n kyu'jin.

**¿Titzun n-knan xnaq'tzanjtz
aj tkub' kykayi'n kyol ikx
kyanq'ib'il tz'b'an to maq
aq'untl lo'n?**

In onin kyi'j k'wal tu'n tok
k-xo'n kyk'uj tu'n k-xim. Ikx tu'n
tkub' kytz'b'an txqantl b'ib'il.

**¿Tzuta to twutz ma ilxix ti'j toq tu'n tkub' b'inchet jun aq'untl lo'n tu'n
tok kyolen kyaq'b'l ikx xnaq'tzb'il?**

Ilntzu ti'j qun kukx kju kb'antela kxi qonin e jaxjal to qtanam gama txi tzyet
tyek'it to jaxnaq'tzb'il ikx ok k'okel kyq'on xnaq'tzanjtz toklen yol Q'eqchi.

Maq Aq'untl ti'j Kolb'il Yol ikx Digitalización kye Yol Mayas

Aaq'untl lo'n a txi tzyet to 2023 xi lo'pchoqoxaye ti'j t-xim Lajuj Aq'untl Twitz Tx'otx' kyb'aj Yol Indigenas tu UNESCO, a Maq Aq'untl ti'j kolb'il Yol ikx Digitalización Kye Yol Mayas a t-xim taq'un a tu'n mi tzik' tnalage ikx tu'n kyok ojtz'qin txqan yol ikx anq'ib'il kye mas te wuq millones xjal n-chi yolin toj kyyol to Tnam te Paxil. Aaq'untl lo'n ma kub' ximan tu'n tajb'en kyu'n lex xjal maqa kyu'n nimaq xnaq'tzal kyij yol mayas te Tnam te Paxil, Norteamérica ikx Centroamérica, naq a jalo xipun tx'ab'lika kywu'tz ti'j 20 yol mayas. Ikx ma kub' tb'inchán jun aq'unb'il te pujb'il yol a tten to paqanil, ikx teqe txqan u'jb'il te xnaq'tzb'il xi kub' t-ximan e xi onin kyuk'el tu'n tb'inchaj e xjal najtiqe toj tnum ma kub' kyb'inchán te kye xjal e min b'an tajb'en tb'eyin paqanil kyun maqa tla kypuaq tu'n tchjoj qum b'in qun qa wiyal nchjeta tu'n tzaj xnaq'tzan jun yol qe..

A Maq Aq'utl nya naq qunx n-b'inchate, b'anpunte xjal n-chi onin ti'j. Ati jun k'loj xjal q'ilte twi'tz aq'untl nimaq xnaq'tzalqe kyij yol mayas, atzun junjun nejinel kye junjun ja te k'ulb'il ikx e nchi onin tu'n tq'oj pwaq, a ti MasterWord

Services Inc., a in b'inchate junjun tb'eyil tixti se'n tu txi aq'uneta. Etzun n-chi aq'unante junjun xim jun klojt xjal, ikx teqe jun k'lojt a kyaq'un tu'n tch'ixpet yol to juntl yol atzu jun k'lojt nimaq xnaq'tzalqe kyij yol a kyaq'un tu'j tchmoj tixti ikx tu'j txi kkayin aq'untl ti'j yol. Atzun nejinel ti'j aq'untl lu a Dr. Winston K. Scott, jun xjal ma xnaq'tzan ti'j tchwinqlal kyaq'ib'l chmanb'aj matxi tzaq'unanxi 28 ab'q'ixi kxol kojb'il maya, atzu Misael Itzep, a nejinel te tkojb'il ikx nimaq xnaq'tzal in b'an oxé yol tu'n.

Ikx n-xi qq'one jun txok'b'il kye jujun ja te k'ulb'il to Tman te Paxil, ik kye jaxnaq'tzb'il kye yol, jaxnaq'tzb'il toj kab'e yol, e kye xob'l yol indígenas ikx te Jaxnaq'tzb'il toj Kab'e Yol Tecnológico, kye txqantl ja te k'ulb'il n-chi aq'unal kyij yol.

A jun aq'untl lon in xi aq'unet toj tumel ikx tojxix ttxo'lil, n-ok tq'on toklen t-xnaq'tzb'il, ikx n-ok t-xq'uqin tqanil. Aj txi tb'inchán ttxo'lil kyb'eyil yol to paqanil in jaw tnimsan kyoklen kxjal, in chex t-xmoxon tnum tu'n tkub' kyaq'unan amb'il n-xi q'on kye ikx tu'n kxnaq'tzan, ikx in chex tonin tu'n pwaq.

Txol yol se'n kayi'n glifo: xim

AJU AQ'UNTL QAJB'IL TOJ NIM TQ'IJLALIL

- Tu'n mi chi ik'a tnala qe yol ikx tu'n tpon kanun to paqanil kye xjal nchi yolin yol mayas.
- Ok k'wel b'inchet txqantl aq'unb'il ikx u'jb'il to yol mayas kye junjun tnum mayas.
- Ikx tu'n kyaq'unan tnum mayas ti'j q'inumal toj kytanam ikx lex ti'j twitz tx'otx'.
- Junilewklo kyoklen xjal e namx kyul itz'ji kyuk'el in chi poqchaj jalo twutz tx'otx' tu'n kxnaq'tzan, kyaq'unan ikx ti'j q'inumal toj kytanam.
- Tu'n tok tipumal oklenj kye wnaq tu'n k-yolin tojx chaq kyol, tu'n ketz b'ent, tu'n tkub' ktz'ib'an k-xim ikx ti'lb'ilal junjun chaj tixti, exuwtzulo junjun kyb'inchb'en xtz'ajb'en te tb'eyil tixti chi ul kanun to jte q'ijt.

Maq Aq'untl tib'aj tchwinqlal yol Mayas

+1 337-630-0588

contact@mayanlanguages.org

instagram.com/mayanlanguages

mayanlanguagespreservation.org

Jaxnaq'tzb'il toj kab'e Yol

+ 502 59196036

administrador@ctb.edu.gt

<https://www.facebook.com/share/17goYTZu5H/?mibextid=wwXlfr>

www.ctb.edu.gt

